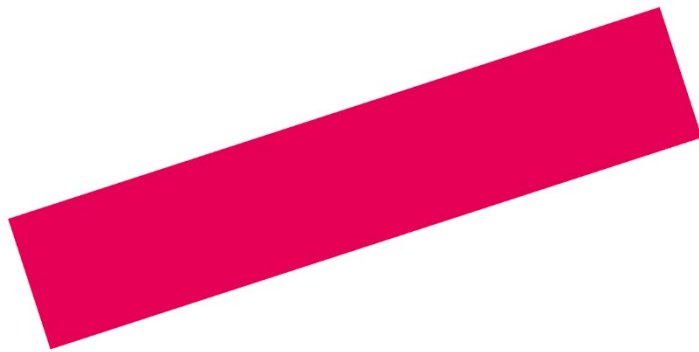

HANDLEIDING ZET - PROCESBEGELEIDER

ZelfEvaluatieTool

Kwaliteitsontwikkeling

Samen Opleiden en Samen Professionaliseren

Versie: mei 2025

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1 DOELEN	4
2 DE TOOL	4
3 HET PROGRAMMA	4
4 THEMA'S	5
5 SCENARIO'S	5
6 OPDRACHTEN EN MATERIAAL	6
7 VOORBEREIDING PROCESBEGELEIDER.....	6
8 ROL PROCESBEGELEIDER.....	6

INLEIDING

In deze handreiking staat informatie voor procesbegeleiders bij de zelfevaluatietool Samen Opleiden. In de handreiking worden handvatten gegeven welke jou als procesbegeleider houvast kunnen geven in de voorbereiding op de zelfevaluatiegesprekken.

1 DOELEN

De doelen van de tool worden benoemd in de handreiking. Voor de procesbegeleider is het belangrijk deze doelen eigen te maken om het gesprek goed te kunnen begeleiden. Belangrijk is dat het gesprek geen accreditatie is, maar dat de ontwikkeling van de school voorop staat. Zij moeten, gezamenlijk, antwoord krijgen op de vraag waar ze staan en waar ze naartoe willen.

2 DE TOOL

Er zijn een aantal uitgangspunten bij de tool, deze staan in de handleiding beschreven. Hieronder worden ze kort toegelicht met hierbij de nadruk op wat dit betekent voor jouw rol als procesbegeleider. Het eerste uitgangspunt is aan de slag. Alle betrokkenen hebben een actieve rol. Als procesbegeleider bewaak je dat er in het gesprek voldoende ruimte is voor alle perspectieven. Dat betekent bijvoorbeeld sensitief zijn voor eventuele hiërarchische verhoudingen op de werkvloer die door kunnen werken in het gesprek.

Het tweede uitgangspunt, reflecteren met verdieping, heeft als doel samen de volgende stap te kunnen maken. Jij reikt als procesbegeleider nieuwe kennis aan (middels reflectiekaarten) waarover de betrokkene het gesprek voeren.

De samenwerking vanuit de verschillende rollen sluit aan bij het derde uitgangspunt, multidisciplinariteit. Jij stimuleert de samenwerking vanuit de verschillende rollen. Hierdoor ontstaat de één en één is drie: het inzicht in elkaar perspectieven en het leren daarvan.

Tot slot het vierde uitgangspunt: samen duiden en conclusies trekken. De tool doet recht aan de context waarin het gesprek plaatsvindt. Er wordt niet een gestandaardiseerde conclusie gerapporteerd, maar er wordt samen geduid wat de opbrengst is en welke richting de school en/of het partnerschap kiest voor de (door)ontwikkeling. Hierbij is het voor jou als procesbegeleiders belangrijk geen oordeel te geven over de conclusies die door de groep getrokken worden.

3 HET PROGRAMMA

In het programma is veel maatwerk mogelijk. Voorafgaand aan de gesprekken vindt er altijd een voorbereidend gesprek plaats. Hierin spreken procesbegeleiders met de programmaleider en mogelijk de schoolopleider. In dit gesprek worden de kleur van de school, aandachtspunten voor de procesbegeleiders en het programma besproken. De hoofdprocesbegeleider neemt het voortouw in het afstemmen van het programma met de programmamanager.

Op de dag zelf wordt gestart met een introductie, verzorgd door de hoofdprocesbegeleiders. In de introductie worden de betrokkenen welkom geheten en volgt een toelichting op de context en de thema's. Het doel is alle betrokkenen te informeren over het ontwikkelingsgerichte karakter van de zelfevaluatietool, alsmede kennis op te halen over het partnerschap (de visie) en de school (visie/missie). Tevens wordt aangegeven wat de betrokkenen van de bijeenkomst kunnen verwachten, wie de procesbegeleiders zijn en wat ieders taak is.

Na de introductie volgen één, twee of drie inhoudelijke rondes. Deze rondes duren minimaal 60 minuten. Wanneer er beperkt tijd beschikbaar is, heeft het de voorkeur om minder thema's uitvoerig te bespreken, dan meer thema's kort aan te stippen. Na de inhoudelijke rondes volgt een terugblik. Als procesbegeleider zorg jij ervoor dat er tijdens de afsluiting van elke ronde met de betrokkenen besloten wordt wie er tijdens de afsluiting een korte terugkoppeling zal geven over de opbrengsten van het gesprek. In de afsluiting worden de andere betrokkenen hierover bijgepraat.

4 THEMA'S

In de gesprekrondes komen verschillende thema's aan bod. De thema's zijn onderverdeeld in drie hoofdthema's:

- I. Visie en leiderschap
- II. Kwaliteit en professionaliseren
- III. Leren en leeromgeving

Voor de specifieke thema's per hoofdthema verwijzen we naar de handleiding.

De school heeft in samenspraak met het partnerschap en de hoofdprocesbegeleider een aantal thema's gekozen die aan bod komen tijdens de gesprekken. Bij elk thema is een opdrachtomschrijving. Jij hoort via de hoofdprocesbegeleider welke thema's door jouw begeleid zullen worden. Je bereidt de gesprekken voor aan de hand van de opdrachtomschrijvingen. Met behulp van de tool neem je als procesbegeleider de betrokkenen stap voor stap mee in de opdracht. Zie G en H over de rol van de procesbegeleiders.

5 SCENARIO'S

Aan het eind van het gesprek krijgen de betrokkenen vier scenario's te zien. De scenario's, gemaakt per thema, lopen van individuele begeleiding naar commitment Samen Opleiden en Samen Professionaliseren naar verbinden en verbreden naar co-creatie en innovatie. Aan de hand van de

scenario's kan in de gesprekken verkend worden waar de school staat en waar de school zich naartoe wil ontwikkelen. In principe staat de basis van het Samen Opleiden beschreven in scenario 2. Het is goed om je als procesbegeleider hiervan bewust te zijn. Wanneer jij weet wat er verstaan wordt onder elk scenario en welke beelden hierbij horen, kun je de betrokkenen goed ondersteunen om ontwikkelpunten en sterke punten in kaart te brengen.

6 OPDRACHTEN EN MATERIAAL

Kijk op han.nl/zelfevaluatietool voor het materiaal. Elk thema kent opdrachtbladen, werkbladen, reflectiekaarten en de scenario's.

7 VOORBEREIDING PROCESBEGELEIDER

Als gespreksleider moet je de volgende zaken voorbereiden: je leest de opdracht, in het bijzonder wat het doel van de opdracht is. Op deze manier kun je het gesprek bijsturen, mocht het gesprek een wending nemen waarbij er geen aansluiting meer is bij de doelen. Daarnaast bekijk je het werkblad, lees je de scenario's voor, bekijk je de reflectiekaarten en lees je de algemene scenariobeschrijving op pagina 8 van de handleiding.

8 ROL PROCESBEGELEIDER

Je hebt twee petten op als gespreksbegeleider. Allereerst zorg je ervoor dat de betrokkenen stap voor stap door de opdracht gaan. Hierbij licht je concepten toe die op de reflectiekaarten staan, maar vragen oproepen bij de deelnemers. Je probeert tot gedeelde beelden te komen door bij de betrokkenen door te vragen, passend bij de fase van ontwikkeling, je vat samen en je noteert aandachtspunten, sterke punten, ideeën en handvatten. Bij voorkeur is er een notulist aanwezig, zo kun jij je als gespreksleider richten op het begeleiden van het. Naast de rol van gespreksleider kun je in het gesprek ook meepraten vanuit je eigen ervaringen. Hiervoor is het belangrijk dat je als gespreksleider ervaring hebt binnen het Samen Opleiden. Wat hierin belangrijk is om je bewust te zijn van je rol. Je bent geen auditor, dus niet verantwoordelijk om de lat te bepalen of te bepalen of ze die lat halen. Je mag wel meedenken, voorbeelden geven, etc.

Wat belangrijk is om tijdens het gesprek rekening mee te houden is dat het gesprek in grofweg drie fasen in te delen is: in het eerste deel wordt iedereen zelf aan het denken gezet, daarna komt het gesprek tussen alle betrokkenen en tot slot de reflectiekaarten. Het eerste en laatste deel zijn essentieel om als opleidingsschool betekenis te kunnen geven aan de ontwikkel- en sterke punten. Bij deze onderdelen volg je dan ook nauwgezet de opdracht als procesbegeleider. In de kern kun je als procesbegeleider wat meer meebewegen met het gesprek.

OPEN UP
NEW HAN_ UNIVERSITY
HORIZONS. OF APPLIED SCIENCES